

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 12.08 - 18.08.2024 | Центр протидії дезінформації

УВ
Фонд державного майна України
№10-50-2-24208 від 04.09.2024
КЕП: Камлик С. О. 04.09.2024 17:16
3FAA9288358EC003040000008BA52F00B52BD500
Сертифікат дійсний з 04.06.2024 00:00 до 03.06.2026 23:59

Методологія

На наступному слайді представлено дані про загрози інформаційній безпеці України. Графік ілюструє щоденну кількість таких загроз у російському, українському та міжнародному сегментах інформаційного простору у період з 12 по 18 серпня 2024 року.

Усі загрози у графіку згруповані відповідно до категорій наративів за напрямками:

- Політичний / Соціальний / Релігійний / Культурний (синій колір у графіку);
- Медичний / Екологічний (помаранчевий колір у графіку);
- Економічний / Енергетичний (сірий колір у графіку);
- Міжнародний / Продовольчий (червоний колір у графіку);
- Військовий / Інформаційний (чорний колір у графіку).

Також виокремлено найпоширеніші наративи з кожного напрямку:

- Політичний / Соціальний / Релігійний / Культурний – українська влада некомпетентна;
- Медичний / Екологічний – влада бреше українському суспільству;
- Економічний / Енергетичний – на Україну чекає економічна криза;
- Міжнародний / Продовольчий – українська армія слабка / некомпетентна;
- Військовий / Інформаційний – українська армія слабка / некомпетентна.

Крім того, інформаційні загрози розподілені за видами:

- маніпуляція;
- фейк;
- чутлива тема;
- малінформація.

Загальний огляд інформаційного простору (у контексті України)

Загалом діяльність інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **активну**. Щодо України більшість інформаційних атак здійснювалися за **військовим, соціально-політичним та міжнародним** напрямками.

За військовим напрямом виявлено дезінформаційні повідомлення щодо:

- «ризикованої» воєнної стратегії Генерального штабу ЗСУ в контексті операції в курській області;
- некомпетентності та слабкості Сил оборони України в контексті російського наступу на Донецькому напрямку;
- підготовки Україною «брудної бомби»;
- наміру Києва вчинити ядерну катастрофу на курській АЕС та Запорізькій АЕС;
- великих втрат України на фронті, зокрема на Донеччині;
- «несправедливої» мобілізації.

За соціально-політичним напрямом виявлено дезінформаційні повідомлення щодо:

- некомпетентності української влади;
- нелегітимності влади в Україні;
- втоми українців від війни.

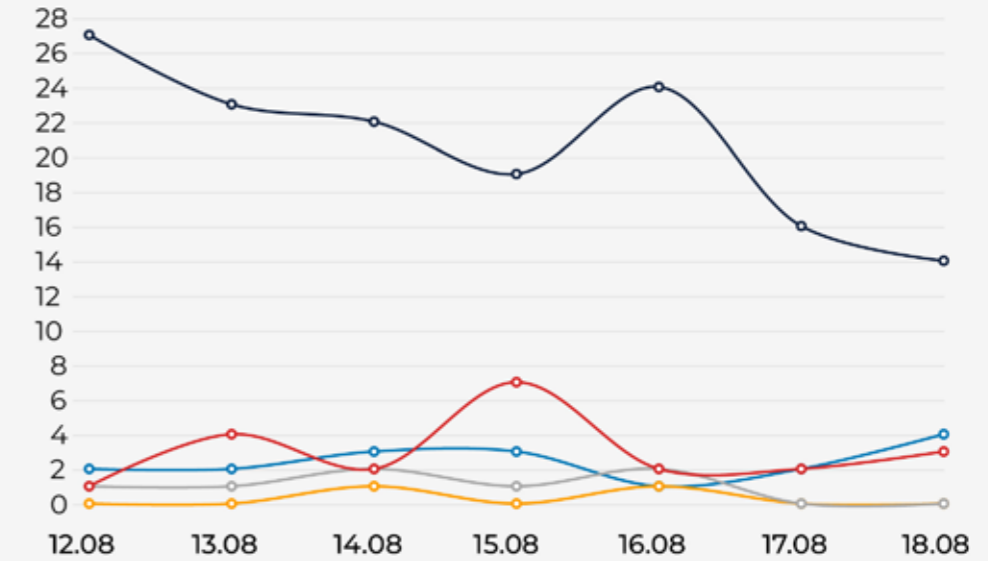
За міжнародним напрямом виявлено дезінформаційні повідомлення щодо:

- причетності вищого військово-політичного керівництва України до вибухів на газопроводі «Північний потік»;
- зрив Україною можливостей для проведення переговорів з РФ;
- «необдуманого військової стратегії» Генштабу ЗСУ.

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

Три найпоширеніші нарративи з кожного напрямку:

- Політичний/Соціальний/Релігійний/Культурний
- Медичний/Екологічний
- Економічний/Енергетичний
- Міжнародний/Продовольчий
- Військовий/Інформаційний

Топ загроз за видами:

Головні інформаційні приводи (міжнародний аспект)

1. Пропагандистські інформаційні ресурси маніпулюють статтею *The Economist* про ситуацію в курській області, поширюючи матеріали, спрямовані на дискредитацію Сил оборони України.

(<https://www.economist.com/europe/2024/08/18/russias-double-punch-back-against-ukraines-shock-raid>)

російські медіа маніпулюють статтею авторитетного видання і поширюють меседж, що наступ ЗСУ на курщині відбувся буцімто через «відчай» української військової еліти та тиск на Головнокомандувача ЗСУ Олександра Сирського. Вони намагаються створити враження, що операція є «безглуздою», «не несе жодної реальної загрози» російській армії, а в українського командування відсутні стратегічні цілі в цьому регіоні. Крім цього, акцентується на «великих втратах» українських військових і техніки, щоб посіяти сумніви у спроможності ЗСУ ефективно виконувати поставлені завдання.

Прогноз: росія продовжить применшувати успіхи Сил оборони України на курщині з метою підтримки нарративу про «військову могутність рф».

2. російські інформаційні ресурси маніпулюють ситуацією на Покровському напрямку, використовуючи заяви західних експертів.

(<https://x.com/BowesChay/status/1824096893292462512>)

російські пропагандисти вибірково цитують західних експертів, акцентуючи на негативних аспектах ситуації на фронті, щоб створити враження «програшу України». Медіа рф зазначають, що Генштаб ЗСУ буцімто відвів українські війська з Покровська для проведення «безглуздих» атак на курськ, що у кінцевому підсумку «ставить під загрозу» стратегічно важливі позиції України на східному напрямку. Така інтерпретація ситуації має на меті довести буцімто некомпетентність вищого військово-політичного керівництва України. До того ж, кремлівські медіа маніпулятивно використали звернення мера Покровська, щоб заявити про нібито «критичну» ситуацію в місті, «невпевненість» влади, та поширити паніку з-поміж населення.

Прогноз: кремлівські ресурси продовжать використовувати перебіг воєнних дій на Покровському напрямку для дискредитації українського військово-політичного керівництва, поширюючи нарратив про буцімто хаос в управлінні військами.

Головні інформаційні приводи (міжнародний аспект)

3. російські ресурси з посиланням на статтю The Wall Street Journal про буцімто причетність України до підриву газопроводу «Північний потік» поширюють наратив, що «Вашингтон зливає Україну».
(<https://www.wsj.com/world/europe/nord-stream-pipeline-explosion-real-story-da24839c>)

російські медіа маніпулюють статтею The Wall Street Journal, у якій йдеться про можливу причетність України до підриву газопроводу «Північний потік». Пропагандисти намагаються створити враження, що підтримка України Сполученими Штатами буцімто слабшає, і стаття свідчить про рішення Вашингтону дистанціюватися від неї. кремлівські медіа «прогнозують», що США невдовзі відмовляться від підтримки України, що «призведе до ситуації, подібної до тієї, яка сталася в Афганістані». Така риторика має на меті підірвати стратегічне партнерство між Україною та США, а також створити панічні настрої з-поміж українського населення і міжнародної спільноти.

Прогноз: російські інформаційні ресурси продовжать поширювати публікації, які мають на меті дискредитацію українсько-американських відносин, зокрема у контексті надання допомоги Україні.

Статті в міжнародних виданнях, які містять наративи, співзвучні з російськими

Українська армія слабка / некомпетентна.

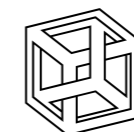
Співзвучний з російським наратив поширюється у англomовному (The Guardian (<https://www.theguardian.com/world/article/2024/aug/18/zelenskiy-ukraine-shock-russia-offensive-incursion>, <https://www.theguardian.com/world/article/2024/aug/16/kursk-incursion-how-ukraine-turned-the-tables-and-struck-back-at-russia> та <https://www.theguardian.com/world/article/2024/aug/17/ukraine-offensive-russia-political-logic-but-high-risk-strategy>), Military Watch Magazine (<https://militarywatchmagazine.com/article/ukraine-twin-assaults-kursk-belograd>), The Wall Street Journal (<https://www.wsj.com/world/as-ukraine-invades-russia-kyivs-troops-are-in-trouble-on-the-eastern-front-8a7b1686>) та німецькомовному (Bild (<https://www.bild.de/politik/ausland-und-internationales/experte-sieht-fuer-die-ukraine-eine-gefahr-bei-der-offensive-um-kursk-66bb968f40c0391354cc8c78>) інформаційному просторі. З-поміж суб'єктів поширення – пропагандисти Чей Боуз, Александр Меркуріс та Джон Міршаймер. У повідомленнях зазначається, що українські військові стурбовані «ризиками» наступу на територію рф та «швидким погіршенням позицій» України на східному фронті. До того ж, зазначається, що у довгостроковій перспективі ЗСУ буцімто не матимуть достатньо особового складу і техніки для боротьби на обох фронтах.

Українська влада некомпетентна.

Співзвучний з російським наратив поширюється в англomовному (The Washington Post <https://www.washingtonpost.com/world/2024/08/17/kursk-ukraine-russia-energy-ceasefire/>), The Guardian (<https://www.theguardian.com/world/live/2024/aug/17/russia-ukraine-war-live-kursk-bridge-incursion-latest-news?filterKeyEvents=false&page=with:block-66c040cd8f085f41f946e1c3#:~:text=11.33%C2%A0CEST,-Ukraine%27s%20incursion%20%27derails%20efforts%20for%20partial%20ceasefire%20with%20Russia%27%2C%20WP%20reports,-Ukraine%E2%80%99s%20incursion%20into>) та німецькомовному (NTV (<https://www.n-tv.de/politik/13-32-Analyse-Ukraine-hat-ihr-Ziel-in-Kursk-womoeglich-schon-erreicht--article23143824.html#:~:text=11%3A21%20%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82,%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D0%B8%20%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BB%D1%8F%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F>) інформаційному просторі. Зокрема, зазначається, що наступ України на курщині зриває таємні зусилля щодо досягнення домовленості з росією про часткове припинення вогню.

Захід зрадить Україну.

Співзвучний з російським наратив поширюється в англomовному (Financial Times (<https://www.ft.com/content/f35edae0-22ac-4400-8ed4-21d0f886d2a7>) інформаційному просторі. У повідомленнях зазначається, що в Європі буцімто не поспішають активізувати процес надання допомоги Україні, незважаючи на можливе скорочення підтримки з боку США у разі перемоги Д. Трампа на президентських виборах.

Заяви представників держави-агресора щодо України

12 серпня 2024 року міністр оборони рф андрій білоусов на форумі «Армия-2024» заявив (мовою оригіналу): *«Как вы знаете, сегодняшнее мероприятие проходит в период проведения специальной военной операции. По сути, это вооруженное противостояние России и коллективного Запада. Оно вызвано желанием Соединенных Штатов Америки и их союзников сохранить свое доминирование, не допустить построения нового многополярного и равноправного миропорядка»*

(https://www.1tv.ru/news/2024-08-12/482997-ministr_oborony_belousov_nazval_svo_protivostoyaniem_rossii_i_zapada).

13 серпня 2024 року начальник військ радіаційного, хімічного та біологічного захисту рф генерал-лейтенант ігор кирилов зазначив (мовою оригіналу): *«Грязная бомба»...На самом деле это не так сложно. Я думаю, у них [в Украине] есть она»*

(<https://ria.ru/20240813/bomba-1965914037.html>).

14 серпня 2024 року офіційна представниця мзс рф марія захарова зазначила (мовою оригіналу): *«Преступный режим просроченного Зеленского продолжает демонстрировать всему миру свою истинную неонацистскую сущность. На фоне провальной для ВСУ ситуации в Донбассе украинские власти предприняли террористическую атаку на приграничные территории курской области. В Киеве не скрывали, что подобным шагом намеревались в перспективе улучшить собственные переговорные позиции, о чём 8 августа, нисколько не стеснясь, заявил советник главы офиса Зеленского М.Подольяк»*

(<https://t.me/MariaVladimirovnaZakharova/8649>).

16 серпня 2024 року помічник президента рф микола патрушев заявив (мовою оригіналу): *«Именно Запад поставил преступную хунту во главе Украины, страны НАТО накачали Киев оружием, военными инструкторами, в постоянном режиме снабжают разведданными и контролируют действия неонацистов. Операция в курской области также спланирована при участии натовцев и западных спецслужб. Эта преступная акция вызвана предчувствием приближающегося неминуемого краха неонацистского киевского режима»*

(<https://iz.ru/1743571/2024-08-16/patrushev-zaiavil-ob-uchastii-nato-i-zapada-v-planirovanii-operacii-vsuv-pod-kurskom>).

17 серпня 2024 року офіційна представниця мзс рф марія захарова зазначила (мовою оригіналу): *«С тревогой наблюдаем очередные шаги поощряемого западными кураторами киевского режима по углублению религиозного раскола на Украине, который принимает с каждым разом всё более уродливые формы. После принятия Верховной Радой закона «О внесении изменений в некоторые законы Украины о деятельности на Украине религиозных организаций» на государственном уровне целенаправленно делается всё возможное, чтобы поставить каноническую Украинскую православную церковь (УПЦ) вне закона, запретить её, а в дальнейшем попросту ликвидировать»*

(<https://t.me/MariaVladimirovnaZakharova/8658>).

